

SLOVESA S PŘEDMĚTEM A SLOVESA BEZ PŘEDMĚTU

Po některých slovesech musí stát předmět. Těmto slovesům se říká tranzitivní či přechodná a v anglických slovnících u nich najdete značku [T], kde **T = transitive verb**. Například:

She had a good idea.
I saw them five minutes ago.
I knew them very well.
They took a camera with them.
I found it in the kitchen.

Měla dobrý nápad.
Viděl jsem je před pěti minutami.
Znal jsem je velmi dobře.
Vzali si s sebou foťák.
Našel jsem to v kuchyni.

T

Ve výše zmíněných příkladech nestačí říct „Měla.“, musíte také dodat, co měla. Nestačí říct „Našel jsem.“, je třeba také dodat předmět, tedy co jsem našel atd.

Některá slovesa ale mohou stát bez předmětu. Těmto slovesům se říká intransitivní neboli nepřechodná a v anglických slovnících u nich najdete značku [I], kde **I = intransitive verb**. Například:

We came an hour ago.
They started very early.
Why did they run?
Why didn't they stay?
They had to go.

Přišli jsme před hodinou.
Začali velmi brzy.
Proč běželi?
Proč nezůstali?
Museli jít.

I

Samozřejmě některá slovesa mohou stát jak s předmětem [T] tak bez předmětu [I]. Například:

I have lost my sunglasses. [T]
They lost, and I won. [I]
She is singing a beautiful song. [T]
Listen. She is singing. [I]

Ztratil jsem svoje sluneční brýle.
Oni prohráli a já jsem vyhrál.
Ona právě zpívá krásnou písničku.
Poslouchejte. Ona zpívá.

T or I

Srovnajte následující příklady sloves s předmětem [T] a sloves bez předmětu [I]. Zde jsou vybrána slovesa bez předmětu popisující změnu stavu, viz Dodatky str. 23. Změna stavu je často popisována slovesem **get**, po kterém následuje přídavné jméno popisující nějaký stav, například vdaná, opilý, oblečená, nahá atd.

She married him. = Vzala si ho.
They drank wine. = Pili víno.
I put on my T-shirt. = Oblékl jsem si tričko.
She took off her skirt. = Svlékla si sukni.
She took it off. = Sundala si to.
He lost his passport. = Ztratil svůj paš.

She got married. = Vdala se.
They got drunk. = Opili se.
I got dressed. = Oblékl jsem se.
She got undressed. = Svlékla se.
She got naked. = Svlékla se do naha.
He got lost. = Ztratil se.

SLOVESA SE DVĚMA PŘEDMĚTY

(Kapitola z knihy Gramatika, str. 244, upravil J. Brychta)

Po některých slovesech mohou být ale také předměty dva. Těmto slovesům se odborně říká ditranzitivní. Seřaďme si tato slovesa do dvou skupin podle předložky, která se vyskytne, když dáte hned za sloveso předmět ve 4. pádě (tzv. přímý předmět) a teprve pak předmět ve 3. pádě (tzv. nepřímý předmět). Jedná se o předložky **to** a **for**.

(1) PRVNÍ TYP: GIVE IT TO ME

Typickým reprezentantem této skupiny je sloveso **give** (dát někomu něco). Ukažme si na něm, jak tato slovesa fungují. Když dáte za sloveso předmět ve 3. pádě (komu, někomu, mi, mně, nám) a pak teprve předmět ve 4. pádě (koho, co, něco, klíč, knihu), žádná předložka v anglické větě nebude.

Give **me** the key.

Dej **mi** ten klíč.

Pokud ale řeknete nejdříve předmět ve 4. pádě (koho, co, klíč, knihu) a pak teprve dodáte 3. pád (komu, mně, nám), je třeba přidat v anglické větě předložku. Zde je pak také cítit větší důraz na tom předmětu ve 3. pádě.

Give the key to me. (not to them)

Dej ten klíč mně. (ne jim)

Pozor, pokud ale nahradíte předmět ve 4. pádě osobním zájmenem (**it, them**), je možné použít pouze variantu s předložkou.

Give it to me. (~~Give me it.~~)

Dej mi to. = Dej to mně.

Give them to me. (~~Give me them.~~)

Dej mi je. = Dej je mně.

Všimněte si, jak se odlišují otázky na první pád (kdo, co?), třetí pád (komu, čemu?) a čtvrtý pád (koho, co?).

Who gave it to you?

Kdo ti to dal? (otázka na 1. pád, tedy otázka podmětná)

Who gave them to you?

Kdo ti je dal? (opět otázka na 1. pád)

Who did you give it to?

Komu jsi to dal? (otázka na 3. pád, tedy otázka předmětná)

Who did she give them to?

Komu je ona dala? (opět otázka na 3. pád)

What did you give him?

Čo jsi mu dal? (otázka na 4. pád)

Stejně jako sloveso **give**, viz výše, se chovají i následující slovesa. U sloves **tell** a **show** je dokonce možné **it to** vynechat, což je typické hlavně u slovesa **tell**. Vždy záleží na kontextu. U slovesa **bring** je možné také použít předložku **for** ve významu „přijít s něčím pro někoho“.

tell (it to) him = řekni (pověz) mu to

sell it to him = prodej mu to

show (it to) him = ukaž mu to

lend it to him = půjč mu to

send it to him = pošli mu to

throw it to him = hod' mu to

read it to him = přečti mu to

bring it to him = přines (přivez) mu to

teach it to him = nauč ho to

offer it to him = nabídni mu to

(2) DRUHÝ TYP: BUY IT FOR ME

Typickým zástupcem tohoto typu je sloveso **buy** (koupit někomu něco). Toto sloveso funguje podobně jako sloveso **give**, akorát předložka je zde jiná. Všimněte si, že u těchto sloves můžete v češtině říct buď „Kup něco jim.“ anebo „Kup něco pro ně.“ V češtině je tedy možné vyhnout se větě s předložkou, ale v angličtině se zde musí vložit předložka **for**. Předložka ale bude před předmětem ve 3. pádě pouze, pokud se po slovese vyskytne 4. pád (něco, knihu, auto) a pak teprve 3. pád (někomu, jim). Následují příkladové věty.

Buy them the book.

Buy the book for them.

Buy it for them. (~~Buy them it.~~)

Buy them for them. (~~Buy them them.~~)

Kup **jim tu knihu.**

Kup **tu knihu jim.** = Kup **tu knihu pro ně.**

Kup **jim to.** = Kup **to jim.** (pouze verze s předložkou)

Kup **jim je.** = Kup **je jim.** (pouze verze s předložkou)

Opět si všimněte, jak se odlišují otázky na první pád (kdo, co?), třetí pád (komu, čemu?) a čtvrtý pád (koho, co?).

Who bought it for you?

Who bought them for you?

Who did you buy it for?

Who did you buy them for?

What did you buy him?

Kdo **ti to** koupil? = Kdo to koupil pro tebe? (otázka podmětná)

Kdo **ti je** koupil? = Kdo je koupil pro tebe? (otázka podmětná)

Komu jsi to koupil? = Pro koho jsi to koupil? (otázka předmětná)

Komu jsi je koupil? = Pro koho jsi je koupil? (otázka předmětná)

Co jsi mu koupil? (otázka předmětná)

Stejně jako sloveso **buy** se chovají také následující slovesa.

make it for him = vyrob (udělej) mu to

cook it for him = uvař mu to

leave it for him = nechej mu to

find it for him = najdi mu to

get it for him = sežeň mu to

hold it for him = podrž mu to (v ruce)

keep it for him = uchovej to pro něj

bring it for him = přines (přivez) to pro něj

V závěrečném přehledu na další straně si všimněte, jak se chovají slovesa se dvěma předměty v činném a trpném rodě.

ČINNÝ ROD	TRPNÝ ROD
<p data-bbox="135 213 739 240">SLOVESA SE DVĚMA PŘEDMĚTY - PRVNÍ TYP</p> <p data-bbox="110 279 662 306">They gave me the book. Dali mi tu knihu.</p> <p data-bbox="110 327 685 354">They gave the book to me. Dali tu knihu mně.</p> <p data-bbox="110 375 597 402">They gave it to me. Dali mi to.</p>	<p data-bbox="813 213 1416 240">SLOVESA SE DVĚMA PŘEDMĚTY - PRVNÍ TYP</p> <p data-bbox="788 279 1370 306">I was given the book. Byla mi dána ta kniha.</p> <p data-bbox="788 327 1393 354">The book was given to me. Ta kniha byla dána mně.</p> <p data-bbox="788 375 1305 402">It was given to me. Bylo mi to dáno.</p>
<p data-bbox="135 442 739 469">SLOVESA SE DVĚMA PŘEDMĚTY - DRUHÝ TYP</p> <p data-bbox="110 508 693 535">They bought me the book. Koupili mi tu knihu.</p> <p data-bbox="110 556 716 583">They bought the book for me. Koupili tu knihu mně.</p> <p data-bbox="110 604 628 630">They bought it for me. Koupili mi to.</p>	<p data-bbox="813 442 1416 469">SLOVESA SE DVĚMA PŘEDMĚTY - DRUHÝ TYP</p> <p data-bbox="788 508 1409 535">I was bought the book. Byla mi koupena ta kniha.</p> <p data-bbox="788 556 1432 583">The book was bought for me. Ta kniha byla koupena mně.</p> <p data-bbox="788 604 1342 630">It was bought for me. Bylo mi to koupeno.</p>

Made by J. Brychta (11/2016)